

KOČEVSKI SLOVENEK

Izhaja vsakega 5., 15. in 25. dne v mesecu; če je na tak dan praznik, dan prej. — Pos. štev. 1.— din.; letna naročnina 30 din., v zamejstvu 60 din. — Poštno-šk. rač. št. 17.735
Oglasi po ceniku. — Izhaja konz. lista, čigar predst. je Karel Škulj, župnik v Dol. vasi pri Ribnici. — Urednik Andrej Struna, Kočevje. — Tiska tiskarna J. Pavliček, Kočevje

† dr. Anton Korošec

voditelj slovenskega naroda, predsednik senata in prosvetni minister
je v soboto 14. decembra 1940 ob 7. uri zjutraj v Belgradu umrl

4. septembra 1938 nam je kočevskim Slovencem na 1. Slovenskem dnevu zaklical:

„Niste sami, mi vsi smo z vami!“

dr. Korošec je mrtev!

Pa še in še ni hotelo verjeti srce, kar je skušal razumeti razum. Vtis neizrečne narodne nesreče je zajel vsakega: na trgu, na poti, na cestah — povsod so žalostne oči izpraševale — pa nikogar ni bilo, ki bi zanikal grozno resnico. Tedaj pa so tudi že zavihrale črne zastave z državnih poslopij. Ljudje niso o nikomur govorili, samo šepetali preplašene besede:

Kaj sedaj? Kaj bo z nami?

Kot še nikdar je bilo sedaj očito, da pomeni dr. Korošec vsemu slovenskemu narodu brez razlike svetovnonazornih ločnic neko gotovost, trdnost, poroštvo tako za Slovenijo samo, kakor za Jugoslavijo. In sedaj prav v najtežjem času vesplošne evropske zmede nas zapušča on, kateremu smo s tako lahko vero zaupali svoj čolnič in kateri se je uveljavil s svojo modrostjo in svojo zvestobo narodu kot nihče izmed Slovencev. Sedaj je njegov duh zaplaval nad našimi srci in njegova podoba je zasvetila še v večjem žaru, tako da ga ni bilo v Sloveniji človeka, ki si ne bi otrl oči in zavzdihnil nad svojo lastno usodo, kajti: Korošca ni več, njega, ki je kot Mozes peljal svoj narod iz sužnosti in ga v svobodi varoval kot najmočnejša roka viharjev in jeze nasprotnih vetrov.

Korošca ni več — kaj bo z nami?

Kdo na njegovo mesto? Kdo bo vreden njegovega štita, ki je odbijal vse napade na slovenstvo in varoval Jugoslavijo mir kot izbravec med izbranimi? Čez vso Slovenijo je padla žalost kot

morda samo še ob Krekovi smrti. Padel je njegov najvrednejši naslednik, vreden svojega mojstra. In zopet jokajo giganti na pokopališču in brezno čaka svoje žrtve — slovenski narod pa molči ob žalostni resnici, ki je ne more razumeti. Še pred nekaj dnevi je obiskal svojo domovino. —

Njega ne bo, ki jo je ljubil nad vse. On, ki je imel vse pravice in poverila s seboj, da je govoril slovenskemu narodu: narod moj, on je omahnil in vsa Slovenija in vsa država mu more dati samo še grob...

Kdo bo otrl solze slovenskemu narodu? Zdaj ihti v zadnji gorski koči, kamor je že pritekla novica o njegovi smrti, nepojmljivi smrti, v dneh, ki bi je nihče ne pričakoval in bi mu je nihče, pa tudi najzagrizenejši nasprotnik njegov, ne želel. Kajti resnica je bila:

Korošec je bil vidni predstavnik vse slovenske narodne skupnosti, heroj državniškega dela za Slovence in Jugoslovane, poroštvo stalnosti in sreče svojega naroda!

Ta pa je danes sklonjen, toda poln zavesti, da narod, ki je rodil Korošca, ne bo propadel, prepričan, da država, ki jo je on ustanavljal in ji bil vodnik, ne bo propadla, da bo rasla iz njegovega duha in iz dela njegovih rok in njegove volje, še močnejša.

To pa je tisto sonce, ki je prisvetilo tudi v zamegljeno in solzno Slovenijo in ki bo svetilo tudi nad Koroščevim grobom.

Izgubili smo ga
in objokujemo ga!

Kočevski Slovenci ob smrti velikega pokojnika

Ko ihti v neutešljivi žalosti slovenski narod ob mrtvaškem odru dr. Antona Korošca, očeta domovine, največjega svojega dobrotnika, najzvestejšega voditelja in najbolj požrtvovalnega narodnega delavca, se skrušeni klanjajo kočevski Slovenci pod težo težke boli, ki jim jo poraja zavest, da je njihov zaščitnik za vedno umolknil in da mu je za vedno omahnila njegova dobrotljiva roka. Vzrastel v narodnih bojih, je veliki pokojnik najbolje nas razumel, ko smo mu težili svojo osamelost, ponižanje, preziranje in svojo revščino. On, ki je tolikokrat od blizu meril narodne naše nasprotnike, se dolga desetletja z njimi boril za svobodo našega ljudstva, on je nas razumel, ko smo mu težili, kako težka je tujčeva peta, kako prezirljiv je njegov pogled. Nikdar ni omaloževal našega glasu, nikdar ni odbil naše prosee roke, nikoli pred nami zapiral duri. Nikoli nas ni podil k drugim, nikoli nam ni očital naše potrebe. Njegova ljubezen do narodno ogroženih Slovencev, njegovo dobro srce, njegove darežljive roke, njegova skrb za dvig narodnega dela v rešitev in pomoč, nas je potegnili k njemu, da smo v njem in njegovih besedah čutili vso tolažbo, kakeršne nikdar nismo čutili od nikogar, dokler on ni nam govoril. Ko so nas drugi narodni ljudje gledali od daleč, s prisiljenostjo brali naše težave in trpljenje, je dr. Korošec prihitel med nas, se pogovarjal z nami kot rodni naš oče, da smo brali v milini njegovih oči zvestobo in odkritosrčno dobrohotnost. Visoko mesto mu je življenje prisodilo, najvišje odlike v državi so ga dičile, pa nikdar ni bilo tako visoko, da bi njegovo oko ne zagledalo naših daljin in naših nižin. Kot za njegove neštete darove v podporo bednim in trpečim ni vedela njegova levica, tako on tudi ni razpenjal na javnih trgih svoje narodne ljubezni, jo je pa toli več polagal v svoja junaška dela, ki ga uvrščajo v narodne junake.

Neustrašena beseda je često uspešnejša kot oster meč, pogumen nastop včasih rodi več kot krepak udar in bojno polje ni le krvava poljana, marveč tudi parlamentarna dvorana in sejna miza. Njegov dnevnik od mladih dni, ko je zapustil svoje rodne Biserjane pa do zadnje sobote v Belgradu, vsebuje več bojev za našo narodno svobodo in blagostanje, kot dnevnik vojskovodje, ki naganja svoje množice v krvavo klanje. To je pravo pošteno narodno delo, ki zori trajen sad.

Tako si nas vodil, tako nas učil, tako mislil in delal za nas. Če slovensko ljudstvo danes gleda za dr. Korošcem neizpolnjivo vrzel, če državna javnost ne more najti vrednega mu naslednika, kako naj pa zaječimo mi kočevski Slovenci, ki smo po njegovi besedi zaživel dobo vstajenja in narodne krepitve...

Zdaj pa lega naš buditelj v temni grob. Oh prerano, prerano!

Dvignimo bratje in sestre razpršeni po kočevski zemlji svojega duha in ob mrtvaškem odru velikega dr. Korošca neuklonjivega narodnega borca in voditelja prisezimo: V zahvalo za tvoje žrtve na narodnoobrambnem delu hočemo ostati tudi mi neuklonjeni narodni značaji, da bo ta kos slovenske zemlje vedno slovenski in ves naš!

Ob smrtni postelji

V soboto ob 7 je v Belgradu umrl na svojem stanovanju v ulici kralja Miljutina od srčne kapi zadet vodja Slovencev, predsednik senata in prosvetni minister dr. Anton Korošec.

Kakor navadno je tudi v soboto prišel na njegovo stanovanje najprej njegov dolgoletni brivec, sirota, ki ga je dr. Korošec stalno podpiral, ker je imel do njegove številne družine posebno ljubezen. Tiho je stopil po hodniku do predsednikove spalnice in potrkal na vrata. G. predsednik je bil navadno že buden in se je takoj oglasil. Na današnje trkanje pa brivec ni dobil odgovora. Zatem je znova potrkal, toda brezuspešno. Ker je bil brivec navajen železne discipline našega voditelja, je prihajal vedno ob določenem času in to precej zgodaj. Poklical je osebno slugo Dragija Glaviniča ter mu povedal, da se g. predsednik ni javil. Dragi, ki je v vseh naših krogih splošno znan, je potrkal in zaklical: „Gospod predsednik, brivec je tu!“ Ker tudi na te besede ni dobil odgovora, je Dragija obšla težka slutnja in je takoj brez do-

voljenja odprl vrata spalnice dr. Korošca, kjer se mu je nudil tale prizor: Voditelj Slovencev dr. Korošec je ležal v svoji postelji, obrnjen na desno stran proti zidu. Dragi je znova s tresočim glasom poklical: „Gospod predsednik!“ Toda g. predsednik tudi na te besede ni dal nobenega odgovora. Sluga je nato stopil do njegove postelje in ga je pričel znova klicati. Ker tudi tokrat ni dobil nobenega odgovora, ga je pričel tresti in klicati: „Gospod predsednik, gospod predsednik, gospod predsednik...“ Toda ti klici niso mogli več vzbuditi gospoda predsednika, ki je bil že v globoki nezavesti, zadet od kapi. Dragi Glavinič je skočil takoj k telefonu in pričel klicati. Toda vsi napori in poskusi zdravniške znanosti so ostali brez uspeha. Zdravniki so ugotovili samo nastop smrti. To je bilo v soboto ob 7. Vsi njegovi najožji politični delavci so obkrožili posteljo svojega ljubljenešega šefa in voditelja in so nemo zrl v njegov premili obraz in mehke roke, ki so trudno ležale na postelji ter so z usmiljenkami in šolskimi sestrami, ki so že začele prihajati, izmolili prve molitve za pokoj duše velikega pokojnika.

Poročajo

Rakitnica. Cesta Pod koncem je do malega dovršena, nadaljne delo je ustavila zima, napravil pa se je še priključek stare ceste na novo. Koliko vrednosti bo za nas skrajšanje dosedanje ceste in odstranitev mučnega klanca, bodo zlasti verniki občutili, ko pride nova cesta spomladi v promet. Izpeljava novega dela ceste je prav praktična in prijetna, kar je v čast g. inž. Vivodu in cestnemu načelniku g. Strnadu. Občina je pa spet bogatejša za novo prometno žilo.

Lipovec. Izredna radost nas je prevzela in celo našo občino ob vesti, ki smo jo dobili iz Belgrada, da je ministrstvo za železnice ugodilo prošnji naše občine in predlogu železniške direkcije, da se ustanovi pri nas nakladalna postaja in sčasoma postaja za celoten promet. Nedogledne so gospodarske posledice, ki se bodo pokazale iz te nove ustanove. Že s cesto in novim vodnjakom smo veliko pridobili, a zdaj se bo naša vas in naše zemljišče v vrednosti še bolj dvignilo. Enako bo cela občina poživljena z novim prometom. Takoj spomladi se začne graditi vse potrebno. Zahvala vsem, ki so k tem pripomogli.

Draga. Često smo brali v „Kočevskem Slovincu“ o raznih podporah, ki jih Slovenska Straža oskrbuje slovenskemu prebivalstvu na Kočevskem. Milo se nam je storilo, ko smo bili prezrti, a razumeli smo, ker koruze ni mogoče nam dobavljati skupno s Kočevjem radi velike oddaljenosti. Zdaj smo pa prijetno iznenadeni, ko je Miklavž tudi nas obiskal z lepimi praktičnimi in koristnimi darili za naše otroke. Tako je zbirka za kočevske Slovence zvedena po Sloveniji tudi nam koristila. Želimo, da se za nas tudi oskrbi, kot beremo, da se po drugih slovenskih krajih na Kočevskem: knjižnica in prosvetne organizacije. Če se naši gorki želji, da se nas upravno spet vrne Sloveniji, še ni ugodilo, pa vsaj, da se krepki naša krvna in kulturna vez z brati in sestrami po Kočevskem.

Stara cerkev. Lepo delovanje za narodno vezenje v Mozlju nas je tako navdušilo, da je Slovenska Straža na Kočevskem tudi nam oskrbela enak tečaj. Z učno močjo si pomagamo tako, da nas uči spretna in požrtvovalna gđ. Škrleja, ki poleg lastnega tovarniškega dela z vso ljubeznijo oskrbuje tudi tečaj. Z ljubeznijo do učenja žrtve gotovo ne bodo brez sadu, ki boji v tem, da bo vezenje nam prineslo stalen zaslužek.

Grčarice. Kako nas je prijetno presenetil letošnji Miklavž, ki je našim otrokom prinesel toliko gorkega perila, da smo v tem pogledu kar preskrbljeni za dalj časa. Oblečke so gorke, trpežne in lične. Koliko veselja nam starišem, koliko zadati otročičem, ki kar verjeti ne morejo, da je vse to njihovo premoženje. Tisočkrat zahvala Slovenski Straži v Ljubljani! Preje pa nas je tudi zavest podprla z dejanji, da na nas misli slovensko ljudstvo in nam pomaga. Ta zavest nas tako lepo ogreva v tem mrzlem sedstvu!

Kočevje. List Slovenec v Ljubljani s priznanjem poroča o ukrepih našega sreskega načelnika g. dr. Bratine, da se ne dovoljuje javne prodaje posesti v nedeljo popoldne in v gostilni.

Teško bi bilo popisati, koliko ob takih prilikah zmeša prevelika pijača glave ljudem, da sami lezejo v visoke cene in s tem v občutno škodo, kar je pač namen onih, ki prodajajo v nedeljo popoldne in v gostilni. V obrambo ljudstva je taka prepoved in hvalevredno delo.

Loški potok. Z izredno zadovoljnostjo je naše ljudstvo sprejelo vest, da se je 14. t. m. vršilo pri nas temeljito in izčrpno posvetovanje pod predsedstvom župana g. Bartola in ob poročanju bivšega nar. poslanca g. Škulja, kako odpomoči našemu prebivalstvu v tej krizi, kamor nas je pahnila slaba letina, ukinitve zaposlitve naših tešačev in vznikov na Hrvaškem in pa splošen težak gospodarski položaj. Napravilo se je več koristnih sklepov za prehrano, za zaposlitev našega delavstva in tešačev in tudi ženstva! Upamo, da nas bodo oblasti podprle, drugače pademo v obupen položaj. Avto je vzel našim gozdnim vznikom froht, hrvaška politika našim moškim pa tesače in s tem sta prerežani dve poglavitni žili našega gospodarstva. Upamo na izdatno pomoč!

Preže. Kot čujemo, se je začelo resno razpravljati o naši prošnji za boljšo cestno zvezo s Kočevsko reko. Res, da ni veliko naselbin pri nas, a vendar se ne sme pustiti nas v nemar, saj dobra prometna sredstva šele pritegnejo nove prebivalce in ustvarjajo nove naselbine. Torej, kar zares zagrabite!

Spodnji log. Dokaj let je že minulo, kar se nam je zgradilo del ceste od Knežje lipe do nas. Često smo opozarjali merodajne oblasti na nadaljevanje dela, a doslej nismo uspeli! Oglašamo se spet, da vsaj drugo leto pridemo na vrsto. Prosimo!

Kočevska reka. Prosvetno društvo v Kočevski reki je priredilo krasno uspelo Miklavževanje v nedeljo 8. decembra 1940. Naš ljubi se je radi vojne vihere zakasnil in je moral priti v nedeljo, da so si ga lahko ogledali vsi oddaljeni Slovenci iz vseh naših 22. vasi. V razredu ljudske šole v Kočevski reki se je zbralo izredno veliko ljudstva in mladine. Razred je bil pretesen. Predsednik društva je imel kratek nagovor rodoljubne vsebine na mladino in stariše. Kmalu je pa prišel sv. Miklavž z rogačem. Da bi videli radovedne oči naše pridne slovenske mladine! Najpreje je nagovoril zbrane tako lepo, da so se marsikomu ulile solze. Celo možje so dobili resne obraze. Dragi Miklavž, hvala za tvoje globoko v srce segajoče besede. Nato je izvršil obdarovanje. Obdarovanih je bilo 87 iz šol iz Kočevske reke, Brige, Gonenice, Borovca in Štalcerjev. Za vsakega je imel nekaj. Najrevnejši so pa dobili po par čevljev. Za vse darove, vredne kakih 8000 din, se zahvaljujemo Slovenski Straži v Ljubljani. Obdarila nas je z zbirko na letošnji „Vnebohod“. Ves slovenski narod je obdaril kočevske Slovence. Hvala! Za požrtvovalno narodno delo se zahvaljujemo Slovenski Straži, še prav posebno pa njenemu predsedniku g. Etbinu Bojcu, profesorju v Ljubljani. V najslabšem vremenu je osebno prinesel darove, ter se ni bal ne zametov ne mraza. Zahvaljujemo se tudi upravitelju ljudske šole za blagohotno odstopljene prostore. Zahvaljujemo se tudi g. upraviteljema iz Borovca in Brige za sodelovanje in prisostvovanje. Vsi narodni požrtvovalni delavci so doprinesli h krasno uspeli narodni manifestaciji. Vi kočevski Slovenci iz vseh naših vasi ste pa vključili slabemu vremenu prišli in pripeljali svojo dečo. Hvala tudi vam! Obljubimo vam, da se vas bomo še spomnili. Zato tudi vi pomnite, kje je Prosvetno društvo v Kočevski reki.

Novice

Kočevje. Marijin dom. Na praznik Brezmadežnega spočetja D. M. so vnanje članice in kongreganistkinje meščanske šole priredile lepo uspelo akademijo v spomin, odkar je pred 100 leti prva Marijina družba Brezmadežne vzklikla iz tal sv. Cerkve. Obenem pa tudi v spomin 20 letnice, odkar je ta družba ustanovljena v Marijinem domu, v kateri so včlanjene kočevska dekleta. Brezhibno, zanesljivo podajanje zajemljive tvarine in zlasti prelepa scenerija na odru je vse zadovoljila. K lepo uspeli akademiji kakor tudi k jubileju moremo samo čestitati.

Ureditve cen in peke kruha. Kr. banska uprava dravske banovine v Ljubljani je dne 27. novembra 1940 izdala sledečo odredbo: „Na

podstavi čl. 7. in čl. 20. uredbe o ukrepih za preskrbo prebivalstva in vojske s kruhom odrejam: Člen 1. V vseh pekarnah dravske banovine se sme izdelovati in prodajati razen ljudskega kruha tudi kruh, izdelan iz 75% krušne in 25% koruzne moke. V času do 31. decembra 1940 je dovoljeno izdelovati kruh tudi iz moke, ki vsebuje 75% bele in 25% koruzne moke. Člen 2. Za primer pomanjkanja krušne ter koruzne moke smejo pekarne v času do 31. decembra 1940 izdelovati izjemno od predpisov čl. 7., odst. 1. uredbe o ukrepih za preskrbo prebivalstva in vojske s kruhom tudi kruh iz bele moke. Člen 3. Kruh iz krušne in koruzne moke se prodaja v komadih, težkih 1 kg komad po 5 din. Kruh iz bele in koruzne moke se prodaja v komadih, težkih 80 dkg komad po 6 din. Beli kruh se prodaja v komadih, težkih 96 dkg (ali 48 oziroma 24 dkg) po 8 din (oziroma 4 in 2 din). Člen 4. Prekrški te uredbe se kaznujejo po čl. 8. uredbe o kontroli cen. K temu pripominja sresko načelstvo v Kočevju, da ostanejo predpisi, ki jih je izdalo glede cen in peke kruha, še nadalje v veljavi, v kolikor ne nasprotujejo citirani banski odredbi.

Osebnne spremembe pri TPD. Med vodilnimi uradniki Trboveljske premogokopne družbe so bile velike osebnne spremembe. Upokojen je ravnatelj kočevskega rudnika inž. Lipužič. Na njegovo mesto pride ravnatelj inž. Hamrla iz Rajhenburga. Tu prevzame vodstvo obratovodja Dular. Obratovodja Mastnak iz Zagorja gre k centrali TPD v Ljubljano v tehnično študijski oddelek, na njegovo mesto pride obratovodja Malovrh iz Vzhodnega obrata v Trbovljah. Obratovodji pa postane inž. Kersnič na Tereziji in inž. Gostiša na separaciji v Trbovljah.

Popravek: V zadnjem uvodniku z dne 5. novembra t. l. št. 34. se je v uvodnik „Slovenci in jugoslovanstvo“ vrinila neljuba pomota. V tretjem odstavku istega članka citaj mesto: Ti podvigi sosednjih narodov so vplivali tudi na Jugoslovane in tako je prišlo do prvega sestanka slovenskih, hrvaških in srbskih politikov, ki so se zbrali iz vseh slovenskih dežel kakor tudi Hrvatske, Slavonije, Dalmacije in Vojvodine skupen jugoslovanski program. Pravilno: Ti podvigi sosednjih narodov so vplivali tudi na Jugoslovane in tako je prišlo do prvega sestanka slovenskih, hrvaških in srbskih politikov v Ljubljani leta 1870. Ta sestanek se je vršil na izredno pomemben dan 1. decembra. Torej 1. decembra leta 1870. so sklenili slovenski, hrvaški in srbski politiki, ki so se zbrali iz vseh slovenskih dežel, Hrvatske, Slavonije, Dalmacije in Vojvodine jugoslovanski skupni program.

Predsednik vlade zbolel. Predsednik vlade Dragiša Cvetković je zbolel in po nasvetu zdravnikov ne bo izvrševal svojih poslov in bo moral ostati v postelji.

Podražitev voznine na železnicah. 1. januarja 1941 bodo razen drugih cen zvišane tudi cene za vozovnice na predplačila, kakor tudi cene kart za trgovske potnike. Po predpisih mora potnik, ki uporablja karte na predplačilo, izdano po stari ceni za uporabo od 1. januarja odplačati razliko med plačano in novo ceno.

Huda železniška nesreča se je 5. decembra zgodila pri Sevnici. Na odprti progi sta namreč trčila dva težka tovorna vlaka. Razbitih je bilo poleg obeh lokomotiv mnogo vagonov. Mrtva pa sta tudi dva železničarja. Krivda vseh teh teh in enakih nesreč pa je v tem, ker ta proga, ki je po njej vsak dan toliko prometa, še do sedaj ni dvotirna, kakor drugod, in pa tudi to, ker pri nas železniška uprava pusti, da je premalo ljudi v službi pri železnici. Pri nas je največji promet, pa je najmanj železničarjev. Zato ni čudno, če ljudje obnemorejo in ne morejo več tako paziti.

Mletje enotne moke. S 1. januarjem bodo uvedli mletje enotne moke iz 70 odst. pšenične in 30 odst. koruzne moke. Enotni kruh bodo smeli peki prodajati isti dan, ko bo pečen.

V Žužemberku zasvetila električna luč. Na praznik Marije Brezmadežne 8. decembra je doživel starodavni žužemberški trg izreden dan. Dograjen je električni dalnovod iz Zagradca v Žužemberk s transformatorskima postajama v Šmihelu in Žužemberku. Ta dan sta dobila elektriko trg Žužemberk in Šmihel pri Žužemberku. S priključitvijo ostalih vasi se dela z vso naglico. Točno ob pol petih zvečer se je pripeljal g. ban dr. Marko Natlačen z načelnikom g. inž. Ruehom in ravnateljem KDE g. inž.

Miklavcem. Ogromna množica je sprejela g. bana pred farno cerkvijo. G. upravitelj Mrvar je v jedrtih besedah popisal delo za elektrifikacijo Žužemberka in se zahvalil g. banu in g. načelniku za izvršeno delo. Gospod ban je povdaril misel, kako hvaležni moramo biti Bogu in krmarjem naše države, ko lahko v miru gradimo in delamo za blagostanje, medtem ko drugod po Evropi bombniki sipljejo razdejanje in smrt. Na banovo povelje: „Bodi luč!“ je zažarela krasna farna cerkev in starodavni trg v neštevilih lučicah.

Šolske počitnice o Božiču bodo trajale na vseh šolah v državi od 22. decembra do 10. januarja, torej v celoti 20 dni. Ta odlok ministra za prosveto bo mnogo koristil internemu jugoslovanskemu turizmu, ki je sedaj navezan izključno na domače goste.

Brezje in tvoj dom! Z veseljem pozdravljamo misel, ki jo je izrazil kongres Kristusa Kralja, da naj Marija z Brezij zakraljuje v vsaki slovenski hiši. Zato smo prav prijetno presenečeni, ko smo zvedeli, da je ta misel oživetvorjena. Pred kratkim je Jugoslovanska tiskarna natisnila sliko brezjanske Marije v večji izdaji in tudi v primerni nakladi, tako da si sliko lahko omisli vsak Slovenec in s tem pokaže, kako mu je pri srcu slika brezjanske Marije, ki naj zavladava tudi v njegovem domu. Milina, s katero nas oklepa obraz Matere Božje s slike na Brezjah, je tolikšna, da je človek ne more pozabiti. Priliko imamo, da košček te miline prenesemo na svoj dom z nabavo slike Marije Pomagaj, ki je prav veren posnetek podobe na Brezjah. Sliko priporočata oba slovenska škofa in pa varuh njegovega svetišča na Brezjah. Sliko je založilo Škofijsko vodstvo Marijinih družb v Ljubljani, za kar se mu zahvaljujemo, nakup slike pa ljudem toplo priporočamo.

Duhovno berilo

V svetem adventnem času nastopa v svetem evangeliju veliki spokorni pridigar, sv. Janez Krstnik. Nastopa, kakor mora nastopati vsakdo, ki hoče druge uspešno učiti in voditi. Pokoro oznanjuje, ali najprej sam spokorno živi. Ven v puščavo se poda, v največjem pomanjkanju živi. Kobilice in divji med so njegova hrana, voda iz motnega Jordana njegova pijača. Njegova obleka je velblodja koža, njegov častni naslov: Glas vpijočega v puščavi. Ali dasiravno se ne smatra niti za vrednega, da bi odvezal jermene od čevljev tistega, ki ima priti, je vendar mogočen v svojem učenju: Vse hiti k njemu, sprašujejo ga za svet, stopajo v Jordan in se dajo krstiti. Vsakemu pove naravnost, brez ovinkov, kar mu gre, tudi nadutim farizejem, akoravno si s tem nakoplje sovraštvo,

tudi kralju Herodu, dasiravno ga to stane glavo.

Preprosti so sprejeli nauke, poslušali velikega spokornika, dali so se krstiti v odpustanje grehov, farizeji so ostali farizeji in Herod je ostal Herod. Ista pojava danes. Sam Bog je nastopil kot spokorni pridigar. Ali ni ta strašna revščina, ki vlada danes v vsakem pogledu, močna božja beseda? Ali ni ta vojska dovolj zgovorna božja pridiga? Ali ni smrt, ki tako mogočno kosi na levo in desno, božja poslanka? Pa kaj vidimo? Preprosti, ti še sprejmejo, poljubijo šibo, ki jih tepe, kakor stori to otrok, ki je bil kaznovan. Ali premnogi so neobčutni. Vojska jim je zaželjena, se saj kaj „zasluži“, saj v rednih časih itak ni nič. Ali je ta strašna draginja res potrebna, potrebna ravno pri nas? Kave in žita sicer ne zažigamo, kakor v Ameriki, da drže cene svojim pridelkom kvišku, obenem pa tudi košarico z vsakdanjim kruhom. Zato pa znamo skrivati, samo, da je pomanjkanje večje, da se vse bolje prodaja, da je nekaj več v žepu, kaj zato, ako pri tem revež strada in trpi vsestransko pomanjkanje. In to vživanje? To veseljačenje, kakor da so normalni časi. Preprosti si izposojujejo obleke, da morejo v nedeljo v cerkev, tisti, ki jih imajo tople in po najnovejši modi prirojene, ti cerkve ne rabijo. Slabo oblečeni otroci zmrzujejo, iz bledih lic jim odseva pomanjkanje, stanovanje premnogh je prav na las podobno betlehemskemu hlevu, hladno in mrzlo; pa se pelji z železnico in vstopile bodo gospe in gospodične v dragocenih kožuhih, z rudečimi ustmi in nohti in zažgale cigareto sebi v škodo, drugemu v nadlego. In to so vsakdanji prizori v teh težkih časih. Ali ne bo nikdar svet prišel k pameti? Ako že nimaš nobenega srca do siromaka, vsaj nevoljo njihovo ne izzivaj! Vedi, da je težje biti siromak, kakor pa, da se odpoveš takim dvomljivim vžitkom! Bodimo vendar Slovenci, držimo se onih lepih slovenskih navad, ki so jih imeli naši predniki, ki so imeli odprte roke in odprto srce za trpečega brata, to od drugod v naše kraje uvoženo modo pa kot neslovensko in nekrščansko odpravimo!

Slava kraljevskega doma

O priliki kratne slave Nj. Vel. kralja in kraljevskega doma na praznik sv. Andreja je bila 13. decembra dopoldne v dvornem hramu na Dedinju služba božja, ki jo je imel patrijarh Gavril ob asistenci dvornih svečnikov. Službe božje so se udeležili: Nj. Vel. kralj, Nj. kr. Vis. knez namestnik in kneginja Olga, kneževič Aleksander in kneževič Nikola.

Po službi božji je bilo rezanje slavskega kolača v dvoru na Dedinju ob navzočnosti pa-

Sredi dela za jugoslovansko državo in slovenski narod je 14. decembra nenadoma umrl častni član Slovenske Straže na Kočevskem, gospod

dr. Anton Korošec

bivši predsednik vlade, predsednik senata,
minister prosvete itd.

Neustrašenemu boritelju za pravice in svobodo slovenskega naroda, sodelavca pri ustanovitvi in ureditvi Jugoslavije, neumornemu narodnemu buditelju in nesmrtnemu voditelju slovenskega naroda

hvaležen spomin - večna slava!

rijarha Gavrilu, dvornih svečnikov. Pri rezanju slavskega kolača so bili navzoči Nj. Vel. kralj, knez namestnik, kneginja Olga, kneževiča Aleksander in Nikola in kneginja Elizabeta, kr. namestnika dr. Stankovič in dr. Perovič, podpredsednik vlade dr. Vladko Maček, predsednik senata in prosvetni minister dr. Anton Korošec, ban banovine Hrvatske dr. Ivan Šubašič, metropolit škopski Josif, dvorne dame ter civilna in vojaška hiša Nj. Vel. kralja. Rezanje slavskega kolača so izvršili Nj. Vel. kralj, knez namestnik, patrijarh in redov pehotnega polka kraljeve garde Ljubomir Tomič iz vasi Izvora, občina izvorska, okraj pračinski, banovina moravska.

Zunanji pregled

Grki v Albaniji - Izmenjano vodstvo italijanskega štaba

Razvoj na grško-italijanskem bojišču je bil v prilog grškega orožja. Grške čete so napredovale na vsej fronti, ki sedaj teče globoko v Albaniji, in so na severu prišle mimo Podgradca, v sredini mimo Argirokastro, na jugu pa mimo pristanišča Porto Edda (Santi Quaranta). Grški pritisk še traja, čeprav postaja odpor italijanskih čet, ki so dobile okrepitve, vedno večji. Potek vojne v Albaniji je imel tudi svojo posledico v italijanskem vrhovnem poveljstvu. Šef italijanskega generalnega štaba maršal Badoglio je odstopil in je bil na njegovo mesto imenovan general Ugo Cavallero. Pri grških uspehih ima veliko zaslugo angleško letalsko orožje, ki združuje delovanje italijanskih letalcev, moti umikanje in zbiranje nasprotnikovih čet in preprečuje reden dovoz mož in orožja čez morje iz Italije.

Spremembe v italijanskem poveljstvu

Prejšnji petek je na svojo željo odstopil maršal Pietro Badoglio, načelnik glavnega generalnega štaba. S kraljevim odlokom je za njegovega naslednika imenovan armijski general Ugo Cavallero. Naslednji dan je italijanski kralj razrešil dolžnosti vrhovnega poveljnika italijanske vojske na Dodekanezu, generala Cesara de Vecchija, ki je odstopil na svojo željo. Vrhovni poveljnik dodekanških otokov je postal armijski general Ettore Bastico. V nedeljo je podal ostavko na svoje mesto tudi šef generalnega štaba vojne mornarice in pomorskega letalstva in državni podtajnik v mornariškem ministrstvu, admiral Domenico Cagnari. Kralj je na njegovo mesto imenoval admirala Artura Riccarda, za njegovega pomočnika pa admirala Inga Campionija. Vrhovni poveljnik vojne mornarice je postal viceadmiral Angelo Jacchino.

Angleška ofenziva v Afriki - Glavni cilj Mārša Matruh

Angleško poročilo pravi, da je bilo ujetih nad 20.000 nasprotnikov z vsem orožjem med njimi tri generali. Toda tudi Italijani povzročajo Angležem hude žrtve in izgube.

Zračni napadi nemških bombnikov - Angleže skrbe

Na angleško-nemški fronti so vse dni delovali bombniki, toda v nekoliko manjšem obsegu, kakor prej. Nemci so z veliko silo bombardirali Southampton, Birmingham in Portsmouth, Angleži pa Mannheim, Köln in Düsseldorf. Podmorniška vojna traja naprej s nezmanjšano silo in dela skrbi angleškemu vodstvu, ki je začelo v Ameriki nakupovati velike količine ladij.

Amerika namerava Angliji posoditi denar

Iz Amerike so pretekli teden prišla poročila, da bo Anglija dobila 200 milijard din posojila za nabavo orožja in municije. Amerika s polno paro pomaga Angliji.

Hitler je govoril delavcem

V torek opoldne je Hitler obiskal neko berlinsko tovarno orožja in je govoril delavcem. V svojem govoru je omenil borbo narodnega socializma z drugimi svetovnimi nazori. Rekel je, da se zdaj borita dva svetova in da bo v tej vojni moral nekdo podleči. Če bo podlegla Nemčija, bo z njo uničen tudi nemški narod, a če bo narobe, bo svet postal svoboden. Govorec o letalski vojni je Hitler dejal, da se zdaj vodi brezobzirno z vsemi razpoložljivimi sredstvi,

čeprav so pri tem prizadeti tudi nevojaški cilji. Hitler je izjavil, da so ga k takemu načinu bojevanja prisilili. Ko je govoril o vojni z Anglijo, je rekel, da mora Nemčija varčevati s ljudmi. Za napad je potrebno lepo vreme. Nemški narod bo brezpogojno zdržal in naj se zgodi kar koli. Hitler se sicer nikjer ni dotaknil zunanje političnega položaja ali odnosov do svojih zaveznikov.

Med drugim je dejal: To sta dva svetova. Prepričan sem, da mora eden od teh svetov podleči. Če mi podležemo, bo z nami uničen tudi nemški narod, ako pa bo zrušen oni drugi svet postal svoboden. Šele tedaj si bo snet pridobil svobodo.

Sedaj je izbruhnila vojna in borba se vodi. Tudi tukaj sem storil vse, kar človek more storiti. Sprijaznil sem sem se celo s ponižanjem, samo da bi to vojno odstranil. Angležem sem prinašal predlog za predlogom. Govoril sem z njihovimi diplomati. Toda oni so hoteli vojno in tega niso skrivali. Že sedem let ponavlja Churchill: Jaz hočem vojno. Obžalujem, da se morajo boriti narodi, katere sem hotel med seboj

pomiriti, in kateri bi po mojem mnenju lahko ustvarili samo dobra dela. Toda, če ima ta gosпода namen odstraniti nar.-socialistično državo, razbiti narod in ga razbiti v sestavne dele, kakor to sami pravijo, pri razlaganju svojih vojnihi ciljev — potem bodo tokrat doživeli presenečenje.

Kako dolgo bo trajala vojna?

Dr. Goebels je ondan napovedal, da vojna ne bo več dolgo trajala; po njegovem jo bo končal bliskovit nemški napad na Anglijo. Nemški propagandni minister je po časopisnih poročilih napovedal celo datum, kdaj se bo vojna končala: v aprilu prihodnjega leta.

V nasprotju z uradnimi nemškimi napovedmi so uradne angleške izjave. Že nekajkrat smo v zadnjih 15 mesecih brali izpod angleških peres, da bo vojna dolgo trajala in da se bo odložila šele leta 1942. ali pa celo še pozneje.

Dobro ohranjen glasovir

je naprodaj proti takojšnjemu plačilu. Cena je 6000 din. Naslov pri upravi „Koč. Slovenca“ v Kočevju, Rožna ulica 330.

Najlepše božično darilo

Novosti:

Pravkar izšlo!

Pirnat Viktor: KRESNA NOČ NA KUKOVI GORI. Pravljica zgodba z Gorjancev. Obsega 100 strani, kartonirano 40 din.

Severjeva Sonja: PRAVLJICE. Obsega 104 strani, kartonirano 40 din.

Izbrane mladinske knjige

Kunčič Mirko: TINČEK IN TONČEK. Čudoviti doživljaji dveh ameriških dečkov. Bogato ilustrirano. 364 strani, vezano 75 din.

Karaljičev: PRI OGNJIŠČU. Zbirka bolgarskih narodnih pravljic. Ilustrirano. 119 strani vel. formata. Vezano 35 din.

Grimm: PRAVLJICE. 191 strani, vezano 45 din.

Kunčič Mirko: ZA ŽIDANO VOLJO. Pripovedke, pravljice, pesmi, 79 strani, broširano 26 din, vezano 36 din.

Kunčič Mirko: NAJDENČEK JOKEC. Pravljica povest, 60 strani, broširano 26 din, vezano 36 din.

Kunčič Mirko: PTIČEK Z DVEMA KLJUNČKOMA. Pravljica povest in pesmi, 75 strani Broširano 26 din, vezano 36 din.

HAUFFOVE PRAVLJICE I. in II. del. Ilustrirane orientalske pravljice. Skupaj 426 strani. Vezano. Vsak del 45 din.

Hamsun Marija: OTROCI Z DOLGEGA BREGA. Povest iz severnih norveških goratih krajev, 184 strani, vezano 45 din.

Kunčič Mirko: KROJAČEK VESELJAČEK in druge zgodbe. Broširano 26 din, vezano 36 din.

Velika izbira slikanic za naše najmlajše!

Zahtevajte MIKLAVŽEVO ŠTEVILKO našega „VESTNIKA“, ki vsebuje izbrane knjige za spopolnitev mladinske in domače knjižnice po izredno znižanih cenah.

Jugoslovanska knjigarna - Ljubljana

Nakup vagonovskih pošiljk
koruze, pšenice in moke

ugodno izvrši tvrdka

Bregar & Krek

Ljubljana, Miklošičeva c. št. 19

Tvrdka dobavlja blago naravnost od proizvajalca.

Vse informacije brezplačno.